

РИНОК РИБИ Й МОРЕПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Аналіз публікацій з означеної проблеми показує, що важлива роль рибного господарства як постачальника цінного продукту харчування, суб'єкта міжнародного співробітництва та економічної діяльності, що забезпечує статус України як морської держави, спонукає шукати раціональні шляхи його розвитку, економічного зміцнення та належної віддачі суспільства. Цьому присвячені закони України, укази президента, програми розвитку і відповідні нормативні акти.

До невирішених питань загальної проблеми відносяться: аналіз сировинної бази ринку рибних товарів, визначення його слабких сторін, загроз, можливостей і перспектив розвитку. Сучасний український ринок риби є імпортозалежним. Закономірно, що якщо український рибний ринок є імпортозалежним, то будь-які фактори світового ринку будуть мати свої наслідки і в нашій країні. Тому серед ряду перспектив вітчизняного ринку на найближчі 5 років акцентують увагу на подальшому зниженні рівня прибутковості галузі і зниженні обсягів ринку. Це пов'язано зі значним відставанням темпів зростання доходів населення України від темпів зростання, перш за все, в таких країнах як Китай, Росія, Нігерія, Бразилія [1].

Більше половини (53%) загального обсягу вилову риби та добування інших водних живих ресурсів і 81% національного обсягу вилову у водах виключних (морських) економічних зон інших держав отримано рибогосподарськими підприємствами м. Севастополя.

У виключній (морській) економічній зоні України більше займалися виловом риби та видобутком інших водних живих ресурсів підприємства Севастополя (41% від загального показника), Автономної Республіки Крим (25%), Запорізькій (13%) і Донецькій (8%) областей. У внутрішніх водоймах найбільший обсяг риби та інших водних живих ресурсів отримано підприємствами Одеської (15% від обсягу по Україні), Черкаській (13%), Донецькій (8%), Миколаївській (7%), Дніпропетровської, Вінницької, Херсонської, Запорізької, Сумської та Київській (по 5%) областей.

Отже, у 2013 р. найбільші центри рибного промислу в Україні розташовані в Севастополі, Керчі, Одесі, Бердянську [2]. А в 2014 р. ситуація кардинально зміниться через зміни територіальних кордонів України та втрати статусу України як морської держави.

Певні надії на розвиток галузі покладаються на Загальнодержавну програму розвитку господарства України на період до 2015 року, спрямовану на реалізацію державної політики регулювання розвитку рибного господарства щодо забезпечення галузі фінансовими, матеріально-технічними та іншими ресурсами, посилення виробничого і науково-технічного потенціалу, координацію діяльності центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств і організацій з метою створення належних економічних умов для функціонування рибогосподарського комплексу країни [3]. Однак переважна більшість передбачених заходів через відсутність належного фінансування, несвоєчасної інноваційної політики та недоліків у системі управління галуззю залишаються нереалізованими.

Така ситуація викликана наступними причинами: низьким рівнем купівельної спроможності населення; скороченням вилову риби і морепродуктів в Світовому океані, регламентованого квотами; нерациональним використанням наявного флоту; слаборозвиненим використанням внутрішньої інфраструктури розведення і вилову риби; недосконалістю оподаткування вітчизняних виробників, невідповідністю українських та європейських стандартів щодо безпеки продукції; недостатнім інвестуванням рибної галузі в цілому; збільшенням імпорту; недосконалістю законодавчої бази щодо розвитку рибальства та збереження водних біоресурсів.

Збереження конкурентних позицій рибопереробних підприємств вимагає значного зростання ефективності використання сировинних ресурсів, що в свою чергу пропонує докорінне технічне переозброєння, зміну номенклатури продукції, підвищення її якісних характеристик.

Список джерел інформації:

1. Вылов рыбы в Украине – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <<http://www.rbc.ua>>.
2. Прогноз теневого рыбного рынка Украины – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <<http://www.fishindustry.net/ukraine>>.
3. Рынок рыбы и морепродуктов – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <<http://www.prodinfo.com.ua>>.